

AMO.CZ

LEDEN 2016

BACKGROUND REPORT | XXII | EU | 01

Mzdy vysílaných pracovníků

Ema Grajcarová

PRAŽSKÝ STUDENTSKÝ SUMMIT | WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

1 Úvod

Vnútrotný trh založený na vysoko konkurencieschopnom sociálne tržnom hospodárstve vytvorila Európska únia (ďalej len EÚ) už v Zmluve o EÚ, podľa ktorej týmto krokom sleduje ciele plnej zamestnanosti a spoločenského pokroku.¹ Súčasťou takéhoto hospodárstva sú, okrem iného, princípy voľného pohybu služieb a osôb. Do ktorej z týchto kategórií spadá problematika vyslaných pracovníkov, diskutovaná v tomto backgrounde, je základným sporom medzi zúčastnenými stranami. Vyslaní pracovníci sú pracovníci vyslaní zamestnávateľom poskytnúť služby v inom členskom štáte na určité obdobie, vždy však menej ako dva roky. Práve kvôli faktu, že ide o vysielanie služby, vzťahuje sa na vysielaných pracovníkov právna úprava týkajúca sa voľného pohybu služieb v rámci EÚ. Nejde teda o využívanie práva voľného pohybu týmito pracovníkmi, naopak, je to zamestnávateľ, kto využíva slobodu poskytovať služby. Návrh² revízie súčasnej smernice 96/71/ES³ však zachádza ďalej a za cieľ si kladie zabezpečiť „rovnakú mzdu za rovnakú prácu na rovnakom mieste“, čím vyvoláva kontroverzné ohlasy naprieč celou EÚ, ktoré vyústili do aktivácie mechanizmu pre kontrolu subsidiarity (tzv. postupu „žltej karty“) jedenástimi vnútroštátnymi parlamentmi. Návrh revidovanej smernice totiž obmedzuje voľný pohyb služieb a do popredia kladie voľný pohyb osôb na základe jasných, pre všetkých spravodlivých a lokálne presadzovaných pravidiel. Tento materiál predstaví širší kontext problematiky ako aj hlavné sporné body v spomínanom návrhu revízie.

2 Vysielaní pracovníci

V súčasnosti stále platná smernica 96/71/ES z roku 1996, ktorá bude neskôr v texte bližšie predstavená, definuje vyslaného pracovníka ako pracovníka, ktorý počas obmedzenej doby vykonáva prácu na území iného členského štátu než štátu, v ktorom obvykle pracuje.⁴ Pracovníci, ktorí sú zamestnávateľom vyslaní, teda v skutočnosti nevstupujú na trh práce inej členskej zeme, pretože sú stále zamestnaní v zemi, z ktorej boli vyslaní.⁵

Analýza Európskeho parlamentu⁶ informuje o najnovších údajoch z roku 2014, kedy bolo v EÚ evidovaných viac než 1,9 miliónov vyslaní (tj. 0,7 % pracovnej sily). Toto číslo predstavuje nárast o 10,3 % v porovnaní s rokom 2013 a 44,4 %

---

¹ KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII, C 83/13, 2010, str. 5. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf

² Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&from=CS>

³ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31996L0071&from=CS>

⁴ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 433. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31996L0071&from=CS>

⁵ Vysílání pracovníků schválila Rada. EUROSOP.CZ [online]. Vláda České republiky, 2014 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/13/24208/clanek/zamestnanost-a-socialni-veci-v-kvetnu-2014/>

⁶ VOSS, Eckhard a Wilke MAACK. Posting of Workers Directive – current situation and challenges [online]. 15-16 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU\(2016\)579001_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU(2016)579001_EN.pdf)

v porovnaní s rokom 2010. Ďalej táto analýza uvádza, že sledovanie dát je založené na počte oficiálnych dokumentov sociálneho zabezpečenia pre vyslaných pracovníkov, tzv. dokument A1⁷. Autori analýzy však sami uznávajú, že je zložité na základe počtu zaevidovaných dokumentov A1 sledovať presné čísla vyslaných pracovníkov. Hlavným dôvodom je nerovnaká definícia vyslaného pracovníka v smernici 96/71/ES a v nariadení č. 883/2004⁸, ktoré upravuje oblasť sociálneho zabezpečenia vysielaných pracovníkov. Konkrétne sa jedná o samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých sociálne zabezpečenie pri vyslaní pokrýva nariadenie 883/2004, avšak smernica 96/71/ES tieto osoby vo svojom znení vôbec nezahrňuje a o ich vyslaní ani nepojednáva. Počet vyslaných pracovníkov môže ale byť v skutočnosti o niečo vyšší i preto, že podniky sa nemusia vždy prihlásiť o spomínaný dokument A1, ak vyslanie pracovníka trvá len krátku dobu, a to aj napriek tomu, že je pre nich informovanie kompetentnej inštitúcie o vyslaní pracovníka povinné.⁹ V každom prípade je jasne pozorovateľný signifikantný nárast vo vyslaní demonštrovaný aj v grafe číslo 1.

EU-15¹⁰ reprezentuje destináciu pre 86 % vyslaných pracovníkov z ich celkového počtu v Európe a na jej čele ako hlavní prijímatelia sú Nemecko, Francúzsko a Belgicko. V pomere k domácej zamestnanosti prijímajúcej krajiny, vyslaní pracovníci reprezentujú relevantnú časť i v Luxembursku, Belgicku a Rakúsku.

Poľsko, Nemecko a Francúzsko sú krajiny s najvyšším počtom vyslaných pracovníkov za rok 2014.¹¹ Nárast vyslaných pracovníkov v pomere k domácej zamestnanosti bola najvyššia v Luxembursku, Slovinsku a na Slovensku. Tieto čísla sú demonštrované grafmi číslo 2 a 3.

---

⁷ Podání žádosti o určení příslušnosti. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ [online]. 2015 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/evropska-unie/urceni-statu-pojisteni/urceni-statu-pojisteni-dle-novych-narizeni-883-2004-a-987-2009/podani-zadosti-o-urceni-prislusnosti.htm>

⁸ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Dostupné z:

http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/C44EDB74-1FFD-4C51-81D6-92E63FA370B2/0/883_2004_CS.PDF

⁹ VOSS, Eckhard a Wilke MAACK. Posting of Workers Directive – current situation and challenges [online]. 15-16 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z:

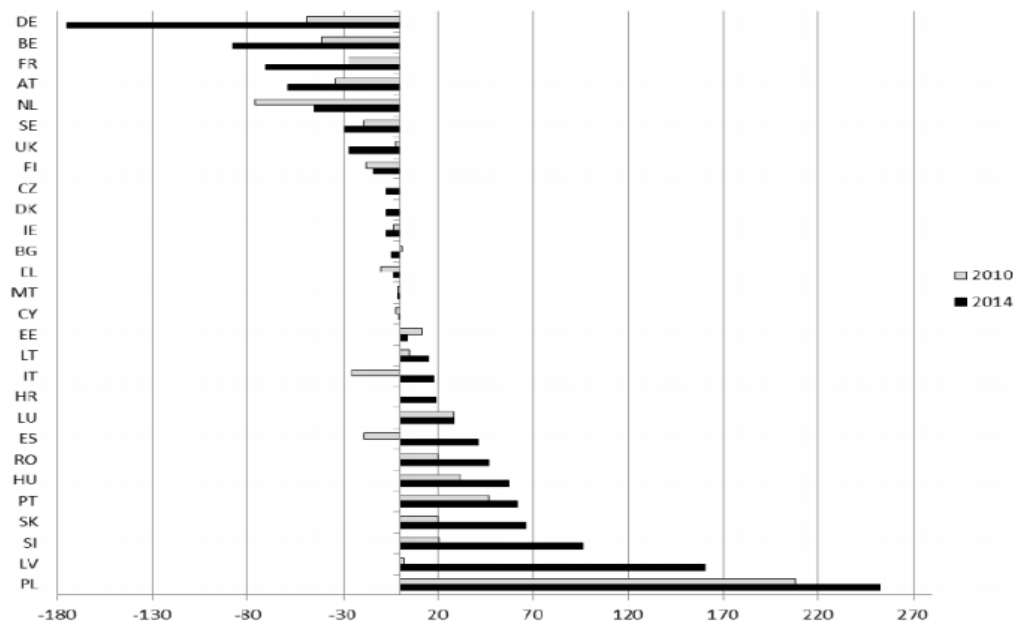
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU\(2016\)579001_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU(2016)579001_EN.pdf)

¹⁰ EU-15 označuje prvých 15 krajín Európskej únie, teda počet pred rozšírením v r.2004. Týmito krajinami sú: Belgicko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švédsko, Taliansko.

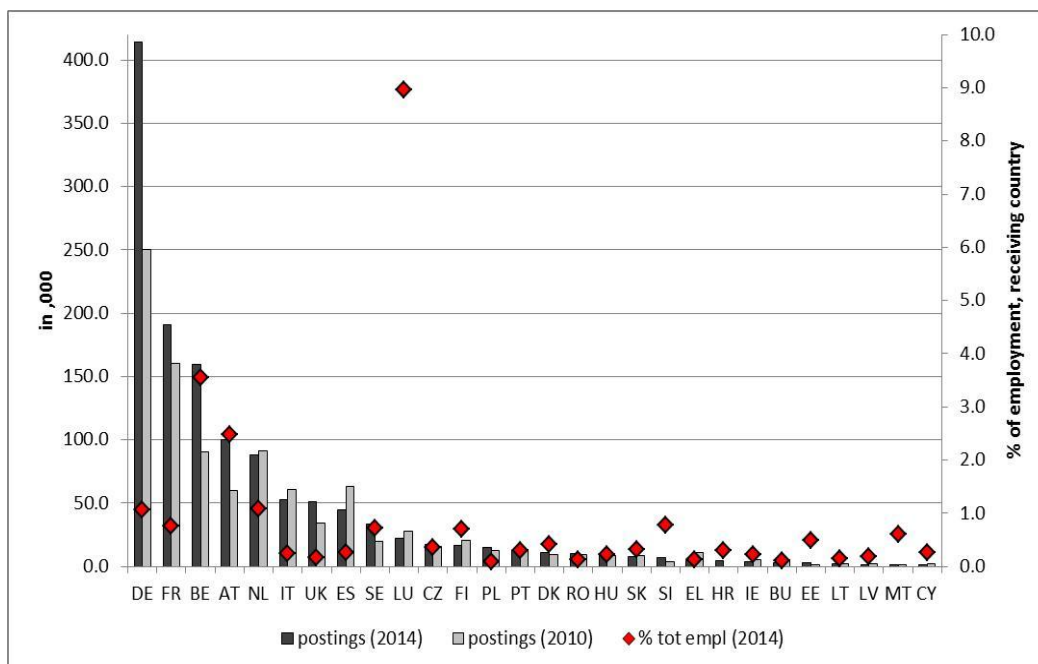
¹¹ Dokument VOSS, Eckhard a Wilke MAACK. Posting of Workers Directive – current situation and challenges spomína 266700, 232800 a 119700 vyslaných pracovníkov z týchto krajín v poradí Poľsko, Nemecko, Francúzsko.

Graf 1: Čistý rozdiel vo vysielaní pracovníkov – prijatí a vyslaní v rokoch 2010 a 2014 (v tisícoch)¹²

Graf 2: Vyslaní pracovníci, rozdelenie podľa prijímajúcej krajiny, absolútne čísla a percentuálny podiel na celkovej zamestnanosti, roky 2010 a 2014¹³

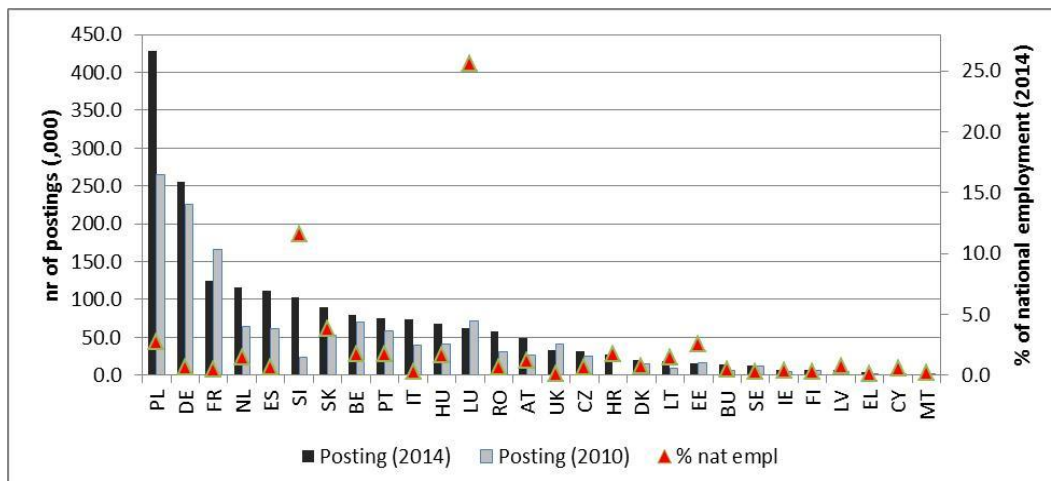

¹² VOSS, Eckhard a Wilke MAACK. Posting of Workers Directive – current situation and challenges [online]. 18 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU\(2016\)579001_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU(2016)579001_EN.pdf)

¹³ Proposal for a Directive of the European Parliament and the Council amending Directive 96/71/EC concerning the posting of workers in the framework of the provision of services. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016SC0052>

Graf 3: Vyslaní pracovníci, rozdelenie podľa vysielajúcej krajiny, absolútne čísla a percentuálny podiel na celkovej zamestnanosti, roky 2010 a 2014¹⁴

3 Súčasná úprava vysielania pracovníkov

Vysielanie pracovníkov ako myšlienka voľného pohybu služieb v rámci EÚ je v súčasnej dobe upravované smernicou 96/71/ES, ktorá však už od doby prijatia nebola inovovaná a jej úprava nereflektuje súčasný trend demonštrovaný signifikantným nárastom v počte vyslaných pracovníkov. Na tento i ďalšie problémy smernice 96/71/EC, ktoré budú rozvedené ďalej v texte, mala reagovať smernica 2014/67/EU. Obe smernice si na tomto mieste bližšie predstavíme.

3.1 Smernica 96/71/ES

Smernica sa vzťahuje na tri druhy prípadov:

- Zamestnávateľ vyšle pracovníkov na územie iného členského štátu na vlastný účet a pod svojim vedením na základe zmluvy medzi vysielajúcim podnikom a stranou, pre ktorú sú služby určené.
- V druhom rade môže vyslať pracovníka do organizácie či podniku náležiacemu k skupine podnikov na území iného členského štátu.
- Tretí prípad nastáva, ak zamestnávateľ pôsobiaci v oblasti sprostredkovaných prác (napríklad pracovné agentúry) vyšle pracovníka do podniku so sídlom alebo výkonom činnosti na území niektorého členského štátu, ktorý ich prácu využije.¹⁵

Vo všetkých troch prípadoch je zásadný predpoklad, že naďalej existuje pracovný pomer medzi vysielajúcim podnikom (v treťom prípade agentúrou) a vyslaným pracovníkom.

Dvadsať rokov stará smernica avšak upravuje len základné pracovné podmienky, ktoré sa musia uplatňovať na vyslaných pracovníkov v hostiteľskej zemi týkajúce sa:

- maximálnej dĺžky pracovnej doby a minimálnej doby odpočinku,
- minimálnej dĺžky dovolenky za kalendárny rok,

¹⁴ Ibid.

¹⁵ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 433, Článek 1. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31996L0071&from=CS>

- minimálnej mzdy, v rátane sadzieb za nadčasy,
- ochrany zdravia, bezpečnosti a hygieny pri práci.¹⁶

Z pohľadu sociálneho zabezpečenia je vysielanie pracovníkov upravené už vyššie spomínaným nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004, v čl. 12 (1) a 12 (2), ktoré uvádza, že na vyslaného pracovníka sa vzťahujú predpisy o sociálnom zabezpečení vysielajúceho štátu.¹⁷ Týmto vyslaným pracovníkom je podľa nariadenia 883/2004 osoba, ktorá ako zamestnanec vykonáva v členskom štáte činnosť v mene zamestnávateľa a ktorá je týmto zamestnávateľom vyslaná do iného členského štátu, aby tam vykonávala prácu v mene tohto zamestnávateľa.¹⁸ Štátna príslušnosť nemá na určenie príslušných právnych predpisov vplyv za predpokladu, že osoba spadá do osobného rozsahu nariadenia.¹⁹

3.2 Smernica 2014/67/EU

Monitoring Európskej komisie ohľadom implementácie Smernice z roku 1996 odhalil, že mnohé z pravidiel, ktoré smernica ukladá, neboli členskými štátmi korektné uplatňované. Tento fakt spolu s nezrovnalosťami v definíciách vyústili v prijatí takzvanej „smernice o presadzovaní“, ktorá si za cieľ kladie zaistenie adekvátnej ochrany práv vyslaného pracovníka a férovú konkurenciu.²⁰ Tieto ciele majú byť dosiahnuté:

- väčšou informovanosťou pracovníkov a firiem o ich právach a povinnostiach,
- lepšou kooperáciou orgánov zodpovedných za vysielanie pracovníkov,
- klasifikovanou definíciou vysielania, v boji proti fiktívnym sídlam firiem, tzv. „schránkovým firmám“, ktoré nevytvárajú žiadnu ekonomickú aktivitu vo vysielajúcom členskom štáte, ale využívajú vysielanie na obchádzanie zákona,
- dodržiavaním pravidiel stanovených smernicou z roku 1996,
- zostavením zoznamu národných kontrolných opatrení, ktorými budú členské štáty monitorovať dodržiavanie smernice z roku 1996.

Vysielajúce firmy musia deklarovať svoju identitu, informovať o počte vyslaných pracovníkov, dátume začiatku a konca vysielania, adrese pracoviska a povahe práce. Smernica si tiež kladie za cieľ zlepšenie vymožitelnosti práva a riešenie sťažností, ktoré môže vyslaný pracovník riešiť súdnou cestou, ak jeho práva nie sú rešpektované. V nadväznosti na to má táto smernica tiež zabezpečiť, že pri

---

¹⁶ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 433, Článek 3. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31996L0071&from=CS>

¹⁷ Vyslaní pracovníci. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ [online]. 2011 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/evropska-unie/urceni-statu-pojisteni/urceni-statu-pojisteni-dle-novych-narizeni-883-2004-a-987-2009/vyslani-pracovnici.htm>

¹⁸ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, str. 16. Dostupné z: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/C44EDB74-1FFD-4C51-81D6-92E63FA370B2/o/883_2004_CS.PDF

¹⁹ Pravidla pro určování příslušnosti. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ [online]. 2015 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/evropska-unie/urceni-statu-pojisteni/urceni-statu-pojisteni-dle-novych-narizeni-883-2004-a-987-2009/pravidla-pro-urcovani-prislusnosti.htm>

²⁰ Posting of workers: EU safeguards against social dumping. European Commission [online]. Brusel, 2014 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-344_en.htm?locale=en

skutočnom porušení podmienok stanovených smernicou z roku 1996 zo strany zamestnávateľa budú takéto podniky penalizované.²¹

Avšak analýza Európskeho parlamentu zhodnocuje, že napriek snahám a politickému kompromisu, ktorý bol pre túto smernicu dosiahnutý, kľúčové problémy pôvodnej smernice nerieši.²²

4 Návrh revízie smernice 96/71/ES

Nový návrh²³ revidovanej smernice 96/71/ES má riešiť niekoľko problémov súčasnej úpravy. Jej hlavným cieľom je uľahčiť vysielanie pracovníkov v prostredí spravodlivej hospodárskej súťaže a dodržiavanie práv pracovníkov, ktorí sú zamestnaní v inom členskom štáte a ich zamestnávateľ ich dočasne vyšle pracovať do iného členského štátu. Návrh stanovuje, že vyslaní pracovníci budú obecné profitovať z rovnakých pravidiel, ktorými sa riadia odmeny a pracovné podmienky miestnych pracovníkov. Pritom bude plne dodržiavaná zásada subsidiarity. V súčasnej dobe sa už na vyslaných pracovníkov v niektorých oblastiach vzťahujú rovnaké pravidlá ako na zamestnancov hostiteľského členského štátu – príkladom sú bezpečnosť a ochrana zdravia. Táto cielená revízia má priniesť zmeny v troch hlavných oblastiach: odmeňovanie vyslaných pracovníkov, pravidlá týkajúce sa zamestnancov pracovných agentúr a dlhodobého vysielania práce. V kontexte prvej zo spomínaných zmien, teda v odmeňovaní vyslaných pracovníkov, dnes platí, že zamestnávateľia nie sú povinní platiť vyslaným pracovníkom viac než minimálnu mzdu stanovenú v hostiteľskej zemi.²⁴

V kontexte rozdielnej mzdy vyslaných a miestnych pracovníkov sa do popredia dostalo spojenie „sociálneho dumpingu“, ktorého konkrétna definícia v rámci európskeho práva neexistuje. Termín je všeobecne používaný pre neférovú súťaž vyplývajúcu z aplikovania rozdielnych miezd a sociálnej ochrany pre rozličné kategórie pracovníkov. V kontexte vyslaných pracovníkov, Európska komisia popisuje tieto praktiky ako situáciu „kde zahraničný poskytovateľ služieb môže „podliezť“ lokálnych poskytovateľov služieb, pretože ich pracovné štandardy sú nižšie“.²⁵ To je ujma, ktorú pociťujú lokálni pracovníci. Naviac, z pohľadu opačnej strany, vyslaní pracovníci platení domácou, tradične nižšou, mzdou od svojej domácej firmy sú v nerovnom postavení s pracovníkmi na rovnakej pozícii platenými priemernou mzdou zahraničnou firmou. Tieto mzdové rozdiely môžu potenciálne viesť k nekalej hospodárskej súťaži medzi podnikmi. Podľa tohto návrhu by preto i pre vyslaných pracovníkov platili všetky pravidlá odmeňovania, ktoré platia pre miestnych pracovníkov. Komplexný pojem odmeňovanie tak nahradil do tejto doby

---

²¹ Ibid.

²² VOSS, Eckhard a Wilke MAACK. Posting of Workers Directive – current situation and challenges [online]. 42 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU\(2016\)579001_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU(2016)579001_EN.pdf)

²³ Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vyslání pracovníků v rámci poskytování služeb. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&from=CS>

²⁴ Ibid.

²⁵ Social dumping. Eurofound [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/industrial-relations-dictionary/social-dumping-o>

využívanú minimálnu mzdu.²⁶ Členské štáty musia zabezpečiť, že zložky tejto odmeny sú zverejnené na internetových stránkach.²⁷

Návrh rovnako zaisťuje vnútroštátne pravidlá pre agentúrne zamestnávanie. To znamená rovnaké podmienky aj pre pracovníkov najatých agentúrou usadenou v inom členskom štáte, než je členský štát, v ktorom je usadený užívateľ.

V neposlednej rade sa budú v prípadoch, kedy dĺžka vyslania presahuje 24 mesiacov, musieť v plnej miere uplatňovať pracovnoprávne podmienky hostiteľských členských štátov, ak je to pre vyslaného pracovníka výhodné.

5 Sporné body

Ako bolo už v úvode spomínané, týmto návrhom dochádza k obmedzeniu vo voľnom pohybe služieb, základného piliera fungovania EÚ. Samotný návrh revidovanej smernice uvádza, že je možné voľný pohyb služieb obmedziť len právnou úpravou, ktorá je zdôvodnená naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu za predpokladu, že sú odôvodnené, primerané a uplatňované nediskriminačným spôsobom.²⁸ Komisia svojich návrhom považuje súčasné status quo za dostatočný dôvod pre takéto obmedzenie. V nasledujúcich riadkoch budú predstavené naopak názory členských štátov, ktoré podobný názor nezdieľajú.

5.1 Žltá karta

Kontroverzia návrhu sa prejavila v rozdelení EÚ na dva tábory. Pre niektoré členské štáty narúša Komisia svojim návrhom princíp subsidiarity. Podľa dát Eurostatu za rok 2014 sú priemerné náklady na zamestnanca na hodinu v Dánsku 40 eur, v Belgicku 39 eur, zatiaľ čo 3,8 eur v Bulharsku a 4,6 eur v Rumunsku.²⁹ Nové členské štáty takto pociťujú stratu konkurenčnej výhody vo vyplácaní nízkych miezd. Spolu jedenásť členských štátov teda aktivovalo v máji tohto roku mechanizmus pre kontrolu subsidiarity, predstavený Lisabonskou zmluvou.³⁰ Proces tzv. „žltej karty“ môžu vnútroštátne parlamenty využiť v prípade, pokiaľ sa domnievajú, že nový legislatívny návrh porušuje zásady subsidiarity a proporcionality. Mechanizmus je spustený v prípade, ak najmenej jedna tretina vnútroštátnych parlamentov³¹ predloží odôvodnené stanovisko k návrhu Komisie. Európska Komisia následne musí svoj

---

²⁶ Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 7. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&from=CS>

²⁷ Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 8. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&from=CS>

²⁸ Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 10. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&from=CS>

²⁹ Labour costs annual data - NACE Rev. 2, Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&pcode=tps00173&language=en>

³⁰ Zásada subsidiarity. *Evropský parlament* [online]. [cit. 2016-12-23]. Dostupné z:

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.2.2.html

³¹ V tomto prípade platí, že každý parlament má dva hlasy a v prípade parlamentu dvojkomorového má každá komora po jednom hlase.

návrh legislatívy preskúmať.³² Poslanci z Bulharska, Českej republiky, Dánska, Estónska, Chorvátska, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Poľska a Rumunska teda odôvodnené stanovisko predložili.³³

Proti návrhu sa vyjadrila aj Európska asociácia obchodných a priemyslových komôr EUROCHAMBRES, ktorá združuje komory zo 43 zemí a reprezentuje viac než 20 miliónov podnikateľov. Medzi hlavné argumenty oponentov patria rozdelenie Európy, navýšenie nákladov a právnej neistoty vysielajúcim podnikom, narušenie vnútorného trhu, obmedzenie poskytovania služieb cez hranice, podkopanie zdravej hospodárskej súťaže či dokonca rozpor so základným pilierom EU, teda voľným pohybom služieb.³⁴

Komisia stanovisko prijala avšak mieni v presadzovaní smernice pokračovať. Reakcia na stanovisko od komisárky pre zamestnanosť, sociálne veci, schopnosti a pracovnú mobilitu, Marianne Thyssenovú, znela nasledovne:

*„Pre Komisiu majú názory národných parlamentov veľkú politickú váhu a ja som veľmi rada, že sa aktívne zapájajú. Dôkladne sme sa zaoberali vašimi argumentami, ktoré predložili národné parlamenty, a spoločne sme prediskutovali ich pripomienky. Po riadnom zvážení všetkých okolností sme dospeli k záveru, že náš návrh je plne v súlade so zásadou subsidiarity, a preto na ňom budeme trvať. Vysielanie pracovníkov je totiž už zo svojej podstaty cezhraničná záležitosť. Junckerova komisia aj naďalej pevne podporuje voľný pohyb osôb na základe jasných, pre všetkých spravodlivých a lokálne presadzovaných pravidiel.“*³⁵

Otázky teda sú, či tento návrh týkajúci sa voľného pohybu služieb neovplyvňuje i slobodu v kontexte voľného pohybu osôb, taktiež či miesto nápravy nerovného postavenia vyslaných pracovníkov voči lokálnym pracovníkom neznižuje konkurencieschopnosť zamestnávateľov, ktorí budú musieť svojim zamestnancom vyplácať mzdy vyššie, ako by platili v domácom prostredí. Zaujímavý môže byť aj dopad na pracovníkov z vyššie planých štátov, ktorí sú za prácou vyslaní do zemí s nižším platom.

5.2 Zúčastnené strany

Dôvodová správa návrhu³⁶ uvádza spoločné vyjadrenie v prospech modernizácie smernice na spomínanom základe „rovnakej mzdy za rovnakú prácu na rovnakom mieste“. Tieto členské štáty, konkrétne ide o Rakúsko, Belgicko, Francúzsko, Nemecko a Luxembursko, navrhli, že by mali byť zmenené a rozšírené ustanovenia týkajúce sa sociálnych a pracovných podmienok vzťahujúcich sa na vyslaných pracovníkov predovšetkým čo sa týka ich odmeňovania. Týchto krajín sa pochopiteľne najviac dotýka problém spomínaného „sociálneho dumpingu“, keďže, ako bolo vyššie informované, mzdy v týchto krajinách sú podstatne vyššie než tie, za aké sú mnohí vyslaní pracovníci ochotní pracovať. Ďalej signatári presadzujú

³² Žltá karta slúži ako varovanie európskych inštitúcií národnými parlamentami. Ďalšie mechanizmy, ktoré môžu národné parlamenty použiť v prípade nesúhlasu s legislatívnym návrhom sú tzv. „oranžová karta“ a konečne i tzv. „červená karta“. Viac viď: Národní parlamenty. *Eurion.cz* [online]. Brno, 2007 [cit. 2016-12-24]. Dostupné z: http://eurion.cz/lisabon/kurz/obsah/obsah_L_02_15.htm

³³ VOSS, Eckhard a Wilke MAACK. Posting of Workers Directive – current situation and challenges [online]. 53 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU\(2016\)579001_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU(2016)579001_EN.pdf)

³⁴ Parlamenty vystavily „žltou kartu“ vysílání pracovníků v EU. *EurActive* [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://euractiv.cz/clanky/ekonomika-a-euro/parlamenty-vystavily-zlutou-kartu-smernici-o-vysilani-pracovniku-v-eu-013300/>

³⁵ Vysílání pracovníků: Komise diskutuje o připomínkách předložených národními parlamenty. *European Commission* [online]. Brusel, 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2546_cs.htm

³⁶ Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 5. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&from=CS>

zavedenie maximálnej doby vyslania a požadujú súlad s nariadením EU o koordinácii systému sociálneho zabezpečenia, teda s vyššie predstaveným Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004. Okrem iného očakávajú vyjasnenie podmienok platných pre odvetvie cestnej dopravy, zlepšenie spoľahlivosti informácií v spomínaných dokumentoch A1 či v cezhraničnej spolupráce inšpekčných útvarov.³⁷

Na druhej strane stojí Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Poľsko, Slovensko a Rumunsko, teda deväť z desiatich štátov, ktoré využili proces „žltej karty“, ktorí vo svojom spoločnom liste uvádzajú, že prieskum smernice 96/71/ES bol predčasný a mal by byť vykonaný až po uplynutí lehoty k prevedeniu smernice o presadzovaní (smernica 2014/67/EU, taktiež predstavená vyššie v texte) a jej fungovanie bude náležite vyhodnotené. Tieto členské štáty sa obávajú, že by zásada „rovnakej mzdy za rovnakú prácu na rovnakom mieste“ nemusela byť zlučiteľná s jednotným trhom, keďže mzdové rozdiely sú pre poskytovateľa služieb legitímnou zložkou konkurenčnej výhody. Uvedené krajiny Komisiu vyzvali, aby o nových opatreniach uvažovala až po dôkladnej analýze dôkazov o problémoch a zvláštnostiach súvisiacich s cezhraničným poskytovaním služieb.³⁸

6 Záver

Otázka vysielaných pracovníkov ako súčasť voľného pohybu služieb, jedného zo základných pilierov, na ktorých fungovanie EÚ stojí, je dnes upravená smernicou ES/96/71. Táto smernica je však obsahuje odlišné definície od nariadenia č. 883/2004 a pre Európsku komisiu nerieši súčasné problémy vyvstávajúce z voľného pohybu pracovníkov v rámci EÚ. Preto prichádza Európska komisia s návrhom revízie tejto smernice, kde sa viac akcentuje sloboda pohybu osôb a predkladá sa požiadavka na vysielajúce firmy zabezpečiť pre svojich vyslaných pracovníkov podmienky zrovnateľné s krajinou, do ktorej bol zamestnanec vyslaný. Tento krok rozdelil EÚ na dva tábory a tento spor vyvrcholil využitím mechanizmu tzv. „žltej karty“. Ani po tomto akte Komisia nepripustila narušenie princípu subsidiarity a tak leží návrh stále na stole, pripravený k ďalšiemu jednaniu medzi členskými krajinami.

---

³⁷ Ibid, str.5

³⁸ Ibid.

Zdroje

Fakta a čísla o Evropské unii: Volný pohyb pracovníků. Evropský parlament [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.1.3.html

KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII, C 83/13, 2010, článek 3, odstavec 3. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf

Labour costs annual data - NACE Rev. 2, Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&pcode=tps00173&language=en>

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Dostupné z: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/C44EDB74-1FFD-4C51-81D6-92E63FA370B2/o/883_2004_CS.PDF

Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, str. 5. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&from=CS>

Parlamenty vystavily „žlutou kartu“ vysílání pracovníků v EU. EurActive [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://euractiv.cz/clanky/ekonomika-a-euro/parlamenty-vystavily-zlutou-kartu-smernici-o-vysilani-pracovniku-v-eu-013300/>

Podání žádosti o určení příslušnosti. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ [online]. 2015 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/evropska-unie/urceni-statu-pojisteni/urceni-statu-pojisteni-dle-novych-narizeni-883-2004-a-987-2009/podani-zadosti-o-urceni-prislusnosti.htm>

Posting of workers: EU safeguards against social dumping. European Commission [online]. Brusel, 2014 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-344_en.htm?locale=en

Pravidla pro určování příslušnosti. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ [online]. 2015 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/evropska-unie/urceni-statu-pojisteni/urceni-statu-pojisteni-dle-novych-narizeni-883-2004-a-987-2009/pravidla-pro-urcovani-prislusnosti.htm>

Proposal for a Directive of the European Parliament and the Council amending Directive 96/71/EC concerning the posting of workers in the framework of the provision of services. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016SC0052>

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31996L0071&from=CS>

Social dumping. Eurofound [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/industrial-relations-dictionary/social-dumping-o>

Subsidiarity control mechanism. European Commission [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/info/law-making-process/how-eu-laws-are-adopted/reasons-national-parliaments/subsidiarity-control_en

VOSS, Eckhard a Wilke MAACK. Posting of Workers Directive – current situation and challenges [online]. 15-16 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU\(2016\)579001_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579001/IPOL_STU(2016)579001_EN.pdf)

Vysílání pracovníků schválila Rada. EUROSOP.CZ [online]. Vláda České republiky, 2014 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.eurosop.cz/13/24208/clanek/zamestnanost-a-socialni-veci-v-kvetnu-2014/>

Vysílání pracovníků: Komise diskutuje o připomínkách předložených národními parlamenty. European Commission [online]. Brusel, 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2546_cs.htm

Vyslání pracovníci. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ [online]. 2011 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/evropska-unie/urceni-statu-pojisteni/urceni-statu-pojisteni-dle-novych-narizeni-883-2004-a-987-2009/vyslani-pracovnici.htm>

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání čtyř klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO, EU a OBSE.

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Autoři

Autorka: Ema Grajcarová
Imprimatur: Vendula Kulichová, Filip Jelínek
Odborná spolupráce: Jan Pivoda
Jazyková úprava: Jana Fialová
Technická úprava: Jan Hlaváček

Background report slouží jako vzdělávací materiál pro žáky středních škol účastnících se Pražského studentského summitu. Všichni partneři projektu jsou uvedeni [zde](#).

Generální partner

